

İŞÇİNİN SESİ

CEK - AL

Fabrikalardan
makine sesinden önce
İşçinin Sesi gelecek!

TKP—İşçinin Sesi

işçinin partisi!

Yıl:13, Sayı: 328, 6 Mayıs 1987

YIĞIN ÇALIŞMASI

Mehmet Doğan

Komünistlerin görevi ülkelerinde sosyalizmi, giderek dünyada komünizmi kurmaktır. Bu bir devrim sorunudur. Yani toplumda egemen üretim ilişkilerinin devrim yoluyla değiştirilmesini gerektirir.

Marksizm-Leninizm, var olan kapitalizmin, işçi sınıfı hegemonyasındaki bir devrimle yerle bir edilip sosyalizmin kurulmasının gerekliliğini ve yolunu göstermiştir.

Sorun devrim sorunudur. Devrimi de yığınlar yapar. Öyleyse işçi sınıfı ve emekçilerin aktif çoğunluğunun örgütlü olarak devrime kazanılması gerekiyor.

Ancak bu kendiliğinden bir süreç değildir. Yığınları kazanmak kolay ve basit bir iş değildir. İşçi sınıfının bilimsel sosyalizmle tanışıp kaynaşması için komünist partisi gerekiyor. Parti, kapitalizmin mezar kazıcısı olarak tarih sahnesine çıkan işçi sınıfını ve yığınları eğitmek, örgütlemek ve devrim yolunda harekete geçirmek göreviyle yükümlüdür. Zaten bu amaçla vardır. Bu nedenle, komünist partisinin temel çalışma alanı her zaman propaganda-ajitasyon ve yığın çalışmasıdır.

Yığınları kazanmaktan söz ederken, önce "yığın" kavramını kısaca tanımlayalım. Yürükoğlu yoldaş "Fasizmin Çözülüşü" kitabında Leninden aktardığı bölümde şöyle diyor:

"(Yığın kavramı — R.Y.) savaşımın yapısındaki değişmelere bağlı olarak değişen bir kavramdır. Savaşımın başlangıcında yığınlardan söz etmek için birkaç bin gerçekten devrimci işçi yeterli olur. Eğer parti, yalnızca kendi üyelerini değil, parti dışından insanları da savaşıma çekebiliyorsa, yığınları kazanma yolunda başarıyla yürüyor demektir. Devrimlerimiz sırasında birkaç bin işçinin yığınları temsil ettiği durumlar oldu. Hareketimizin ve menşeviklere karşı savaşımımızın tarihinde bir kasabadaki birkaç bin işçinin harekete açık yığın karakteri verebilmek için yeterli olduğuna çok örnek bulabilirsiniz. Cehalet ve sefalet içinde sürünerek yaşayan, siyasetin adını bile duymamış birkaç bin parti-dışı işçi, devrimci biçimde davranmaya başladı mı, işte yığın. Bu hareket yayılır ve yoğunlaşırsa, giderek gerçek bir devrime dönüşür. Biz bunu 1905 ve 1917'de, üç devrimde gördük ve siz de tüm bunları yaşayacaksınız. Devrim yeterince hazırlandığı zaman ise 'yığın' kavramı değişir. Artık birkaç bin işçi yığınları oluşturamaz olur. Bu sözcük artık başka birşey anlatır. 'Yığın' kavramı değişikliğe uğrayarak çoğunluğu, yalnızca işçilerin çoğunluğunu değil, tüm sömürülenlerin çoğunluğunu

anlatır." (Lenin, *Toplu Yapılar*, Komintern'in 3. Kongresi'nde Konuşma, İng. basım, c.32, s.475-476)

Görüldüğü gibi yığın kavramı görece bir anlam taşımaktadır ve komünist partisinin kazanması gereken "yığınlar"ın boyutları yaşanan ortama göre değişmektedir. Ancak burada altı çizilmesi gereken kilit söz şudur: "Eğer parti, yalnızca kendi üyelerini değil, parti dışından insanları da savaşıma çekebiliyorsa, yığınları kazanma yolunda başarıyla yürüyor demektir."

Yığınları kazanmak, parti dışından insanları savaşıma çekebilmek, onları bilinçlendirmekten geçer. Yürükoğlu yoldaş *Propaganda ve Ajitasyonun Güncel Sorunları* kitabında bunu şöyle dile getiriyor:

"İşçi sınıfı ve emekçi halkı, sosyalizme açılan ileri demokratik halk devrimine ve sosyalizme kazanmak, onları bilinçlendirmekten geçer. Bilinçlendirmek demek, işçi sınıfına ve halk kesimlerine, uzun erimli ve kalıcı çıkarlarını benimsetmek, Marksçı-Leninci ideolojiyi benimsetmek demektir. Bu da insanların o güne dek yanlış da olsa doğru diye inandıkları bilgiler yerine, başka ve doğru bilgileri yerleştirmek anlamına gelir. Bu, sanıldığı gibi kolay bir iş değildir. Kapitalist ekonomide ve toplumsal yaşamda binlerce "çarpık yansıma" ve "yabancılaşma" ile beslenen yanlış inançları, doğruyla, bilimselle değiştirmek o denli kolay olsaydı, kapitalizm dünya yüzünde bir gün zor yaşardı." (R. Yürükoğlu, *Propaganda ve Ajitasyonun Güncel Sorunları*, İşçinin Sesi yayınları, No:16, s.11)

"Yığınları bilinçlendireceğiz, onlara güven vereceğiz, örgütleneceğiz. Yığınlarla birlikte saldırıyı hazırlayacağız. Komünist için saldırı, 'öncü savaş' değil, yığınlarla birlikte saldırıdır. Yığınlarla birlikte saldıracağız diyoruz. Bu da gerçek devrimci bir propaganda, ajitasyon ve yığın çalışmasıdır." (agy, s.8)

Propaganda-ajitasyon nasıl olmalı?

Propaganda ve ajitasyonun başarılı olması, amacı gerçekleştirebilmesi için iki ana unsur gözden kaçırılmamalıdır. Bunlardan birincisi propagandist ya da ajitatörün teorik ve siyasal bilinci, ikincisi ise yığınların o anki konularını, istemlerini, dertlerini ve psikolojilerini iyi bilmesi, onları yakından tanimasıdır.

Yığınların (ve de bireylerin) konularını, istemlerini, dertlerini ve bu temel üstünde oluşan psikolojilerini

dikkate alan bir çalışma mutlaka etkili olur. Ancak önemli olan yalnızca etki değildir. Bu etkinin, partinin siyasal hattına paralel ve bu yönde eyleme yönelik olması gerekir. Bu ise partinin teorik, siyasal konuları anlayışıyla, bilinç düzeyiyle doğrudan bağlıdır.

Bu konuyu Yürükoğlu yoldaşın sözlerinden izleyelim:

"Marksizm-Leninizm ve proletarya enternasyonalizmi öğretisi, komünistlerin elindeki en keskin silahtır. Ne var ki, Marks ve Engels'in *Kutsal Aile*'de söyledikleri gibi, 'fikirlere hiçbir zaman eski dünya sisteminin ötesine götürmezler. (...) Fikirleri hiçbir şeyi uygulayamazlar. Fikirleri uygulamak için, belirli bir pratik güce sahip insanlar gerekir' Ve insanlar boş plak değil, çeşitli etkenler altında belirli bir bilince sahiptirler. Bu nedenle, onları kazanmak, onların kafalarını ve kalplerini kazanmaktan, sahip oldukları duygu ve düşünceleri dikkate alan bir çalışmadan geçer.

"Yığınları devrim hareketine kazanabilmek için, onların gerçek gereksinimlerini ve çıkarlarını en iyi biçimde seslendirmek ne denli gerekliyse, psikolojilerini dikkate almak da o denli önemlidir. İşçi sınıfının yığınların düşünce yapılarını, zevklerini, alışkanlıklarını, özelliklerini, gelenek ve inançlarını iyi bilmeden, onları derinden etkileyen toplumsal psikolojik etkenleri seçip ayırıp bunları hedef alan bir ideolojik çalışma yürütmeden, proleter ideolojisi benimsetilemez." (agy, s.120-121)

"Yığın çalışması açısından en önemlisi, belirli bir sınıfa belirli bir ideoloji, ancak ve ancak o sınıfın psikolojisi dikkate alınarak başarıyla benimsetilebilir. Sınıf ideolojisinin, sınıf psikolojisinde derin ve sağlam kökleri vardır. Ama bu kökleri bilinçli bir biçimde kavramayan, elinde tutmayan propagandacı ve ajitatörler, ideolojiyi etkin olarak yayamazlar." (agy, s.18)

İşçi sınıfının psikolojisinde doğrularla yanlışlar, ilerletici yönlerle geri çekici yönler birlikte vardır.

"Sınıf psikolojisi, sınıfın gerçek ve uzun erimli çıkarlarını tutarlı yansıtmayabilir ve genellikle de yansıtmaz ama her zaman sınıfın somut yaşam koşullarını en yakından yansıtır. Somut yaşam koşulları içinde, işçi sınıfının kendi ideolojisini benimsemesine yardımcı yönler vardır, zorlaştıran yönler vardır. Bu nedenle, genelleme düzeyinde, teorik düşünce düzeyinde, işçi sınıfının ideolojisi ile psikolojisi çelişmez ama somut düzeyde, günlük yaşantıda çelişebilir ya da çelişen yönler taşıyabilir." (agy, s.24)

Uсталık, psikolojideki ilerletici yönleri yakalayıp, bunlara yaslanarak, geri çekici yönleri törpülemektir. Yürükoğlu yoldaşın dediği gibi:

"Biz öyle propagandacı ve ajitatörler yetiştirmek zorundayız ki, yaptıkları işin teorik özünü derinden öğrensinler. Göttürdükleri ideolojiyi, götürülen insanların psikolojisini, bu psikolojide yaşlanacak ve vurulacak yanları iyi bilsinler. Sınıf psikolojisindeki değişimleri anında yakalansınlar, propaganda ve ajitasyonun biçimini ona uydurabilsinler." (agy, s.25)

Ancak burada madalyonun öteki yüzünü de gözden kaçırmamak gerekiyor. O da sınıf psikolojisine teslim olmamaktadır. Yine Yürükoğlu yoldaşın sözlerinden izleyelim:

"Devrimci propaganda ve ajitasyon çalışmasında toplum psikolojisinin 'iyilikleri' üzerinde bu denli konuştuktan sonra bir noktayı önemle vurgulamamız gerekir. Bu vurgulamayı yapmazsak, toplumsal psikoloji her sorunu çözecek anahtardır gibi bir izlenim vermiş oluruz ki, bu örgütümüz için zararlı olur. Böyle bir anlayışla, hedeflediğimiz düzeyde propagandacı ve ajitatörler, yığın çalışmacıları yetişmez. Karşısındakinin 'yüzünü inceleyerek' konuşan dar pratikçiler, rüzgara göre yelken açan küçük siyasetçiler yetişir.

"Komünist partisi, işçi ve emekçi yığınların psikolojisini dikkate alır ama ona *mahkum olmaz*. Halkın psikolojisini pasifizme kılıfı olarak kullanmaz. Onun da önünde yürür. Görevinin, yığınların bilincini *değiştirmek* olduğunu bir an olsun aklından çıkarmaz. Tersine, yığın kuyrukçuluğudur." (agy, s.123, 124)

Bu söylenenler, yığın çalışması yapan her partinin bir an için bile aklından çıkarmaması gereken noktalardır. Ne psikolojiyi unutacağız, ne de psikolojiyi mutlaklaştıracağız. Ve şu gerçeği hiçbir zaman gözden kaçırmayacağız:

Eğer yığın çalışmasını başarıyla yapamıyorsak mutlaka teorik anlayışımızda bir bozukluk vardır. Çünkü psikolojideki ilerletici yönleri bulup çıkarabilmek *sonunda* teorik anlayıştaki derinliğe bağlıdır.

Yalnız bunun yanlış anlaşılması gerekir. Konu, yalnızca, "teorik anlayışın iyi ise iyi sonuç alırsın" şeklinde de değildir. Teoriyi iyi kavramamışsan da iyi sonuç alabilirsin. Ama bu, kendin de farkında olmadan teorik anlayışın gerektirdiği gibi davranışını, sezginle, sağduyuyla böyle davranışını gösterir. Teorik genellemelerin istediği şeyi yaptığını gösterir.

Burada, ilk bakışta iyi sonuçlar elde eder gibi görünen oportünist, ilkesiz yaklaşımlardan söz etmiyoruz tabii. Bu tür "kazanımlar" görünüştedir ve gerçek kazanımlar değildir. Bunlarla oluşturulan zemin de kaygan bir zemindir ve ilkeli, tutarlı gerçek bir devrimci kavga bu zemine oturtulamaz.

Örneğin, oportünist görüş, pasifist tutum, yığınları belli dönemlerde daha yoğun etkileyebiliyor. Bunu onların belli gereksinimlerini sömürerek yapıyor. Ancak böyle kazanımlar belli baskı dalgaları, zor dönemler geldiğinde, ya da devrimci atılım anları geldiğinde tıpkı kumdan kaleler gibi sürüklenip yok olmaktadır. Hem de büyük bir yığın potansiyelini ve devrimci gücü heba ederek.

Davranışlarda dikkat edilmesi gereken bazı noktalar

Gerek propaganda ve ajitasyon ile yığınları bilinçlendirmede, eyleme katmada, gerek yığın örgütlerinde yapılan çalışmalarda komünistlerin davranışlarında, tutumlarında özen göstermeleri gereken pek çok can alıcı nokta vardır. Asıl olan partinin, işçi sınıfı ideolojini yığınlar benimsenmek, onları eyleme çekmektir. Bu ise davranışlarımızda belli ilkelerin gözetilmesini gerektirir.

Yığın çalışmasında, insanları kazanmada yapılan temel bir yanlış var. Bir ilişki kurulur kurulmaz onu "siyasal bağ düzeyine yükseltmek" üzere hızla harekete geçiliyor. İnsanlara "taktik" olarak yaklaşıyor. Bu önemli bir yanıştır. Yapay, çıkarıcı bir hava yayılmasına neden olur. İnsan kazanmanın böyle bir "taktik", katakulli yanı yoktur. Asolan insanlarla ve yığınlarla dürüst, samimi dostluk ilişkilerinin kurulmasıdır, onların güvenini kazanmaktır.

Bir komünist, yığınların, düzenin egemen yozlaştırıcı etkisindeki konumlarına bakarak onları değerlendirmemelidir. Yığınlar saptırılmış değer yargılarının, yozlaşmış toplumsal yapının doğrudan etkisinde, cenderesinde yaşamaktadırlar. Kuşkusuz bu onlarda yansımaları bulmaktadır. Ama buna karşın yığınların sezgisi, değerlendirme yetisi çok güçlüdür. Uzun süre onları aldatmak nasıl olanaklı değilse, aynı şekilde kendilerinden olanı, sahtekar ile candan olanı çok kuşkucu bir şekilde de olsa seçip ayırmada, yerli yerine oturtmada şaşırılmaz bir yetiye sahiptirler. Kuşkucu yaklaşımları ise onların tarihsel aldatılıp ezilmişliğinin getirdiği korunma içgüdüsünün yansıması olmaktadır.

Yığın çalışmasında, insanlarla karşılıklı ilişkilerde dikkat edilmesi gereken bazı yönleri yine Yürükoğlu yoldaşımızdan okuyalım:

"Geçmişin ve bugünün çok çeşitli etkisi altında biçimlenen sınıf psikolojisini iyice bilmeden ve ona uyumlu bir çalışma yöntemi geliştirmeden, sınıfımıza Marksçı-Leninci ideolojiyi, komünist bilinci yeterli başarıyla götürebilmemiz oldukça zordur. Gördük. Geçmiş sayısız kuşakların ve bugünün çok değişik etkilerinin ürünü olan insan bir anda değiştirilemez. Önce buradan başlamak zorundayız. Söylediğimiz açık birşey, başkaca olabilmesi düşünülemez. Ne var ki, yığın çalışmasındaki aksaklıklar önce bu noktada başlıyor. Çok örnek verilebilir. İnsanı daha ilk tanıştığında köşeye esir alıp

yayılım ateşine tutan yoldaşları hep görürüz. Bu yoldaşlar, tüm iyi niyetleriyle, ama yığın çalışmasının temel kurallarını bilmediklerinden, yararlı değil, zararlı oluyorlar. Yığın çalışması, sabırlı, anla-

**"Yığınlarla
bağlan.
Onlara
yakın yaşa.
Onların ruhsal
durumlarını bil
Herşeyi bil.
Yığınları anla.
Onlara
yaklaşabil.
Onların kesin
güvenlerini kazan.
Liderler
yönettikleri
yığınlardan,
öncü tüm
emek ordusundan
kopmamalıdır. ...
Yığınları yaltaklama
ve de onlardan
kopma."**

yışlı, olgun ve esnek bir çalışma olmak zorundadır. Yığın çalışmasının temel kuralı, işçi sınıfını, halkı kendimize inandırmaktır, *güvendirmektir*.

"İşçileri kendimize güvendirmek, söylenenin özüne bağlı olduğu kadar, söylenenin davranışlarına da bağlıdır. Anlayışlı ve düşünceli olmalıyız. Yığın çalışmasında evlerine gidilecek kişilerin zamanlarını iyi seçmek. Ziyaret günü ve saatini, olanaklıysa önceden bildirmek. En iyisi çağrılı gitmek. Giyinişe, görünüşe dikkat etmek. Evlilere evlilerin gitmesi, ya da bir kız arkadaşla gitmek. Genellikle çağrılmadıkça yemek saatleri dışında gitmek. Aışkanlıklara ve göreneklere saygılı olmak.

"Sen şurada otur, şimdi ben sana herşeyi öğreteceğim' havasında olmamak. Bilgiçlik taslamamak ve iyi bilmediğimiz konularda 'bunu ben de iyi bilmiyorum, öğreniyim, daha iyi bilen yoldaşlarıma sorayım, o zaman daha iyi yanıtlayabilirim' diyebilmek.

"Vaatkâr ve kurtarıcı bir tutum içinde olmamak. Yapmayacağımız işlerde söz vermektten kesinlikle kaçınmak. Verilen sözü ise ne olursa olsun *yerine getirmek*. Yapmamış isek gidip nedenini açıklamak.

"'Ben' demekten kaçınmak, kişiliğimizi geride tutmayı bilmek.

"Konuşma biçimi açık, duru, basit ama vulgar değil.

"İlişkilerde sürekliliğe dikkat etmek. "En önemli noktalardan biri, *dinlemeyi bilmek*. Bu, hem öğrenmek, hem öğretmek için zorunludur.

"Konuşmayı amaca uygun yönetebilmek.

"Yığın çalışmasında, karşılıklı haberleşmede bunlara dikkat etmeliyiz." (agy,

s.35, 36, 37)

Yığın çalışması dönem dönem yapılan bir çalışma değildir, sürekli. Günlük yaşamın bir parçası olmak zorundadır. Lenin'in sözleriyle bağlayalım:

"Lenin, bize her zaman şöyle sesleniyor:

"'Yığınlarla bağlan.

"'Onlara yakın yaşa.

"'Onların ruhsal durumlarını bil.

"'Herşeyi bil.

"'Yığınları anla.

"'Onlara yaklaşabil.

"'Onların kesin güvenlerini kazan.

"'Liderler yönettikleri yığınlardan, öncü tüm emek ordusundan kopmamalıdır. ...

"'Yığınları yaltaklama ve de onlardan kopma'" (agy, s.27)

Somut sorunlardan kalkmak

Yazımızın başında belirtmiştik. Amacımız yığınları kazanmak, örgütlemek ve harekete geçirmektir. Burada karşımıza şu sorun çıkmaktadır: Yığınları harekete nasıl geçireceğiz?

Yığınları harekete geçirmenin birinci koşulu onlara ulaşmak, iletişim kurmaktır. Yığınları nerede bulacağız ve onlarla nasıl diyalog kuracağız?

Yığınlarla iletişime geçmenin en önemli araçları örgütlerdir. Ama iletişimde kullanacağımız malzeme yığınların dertleri, istekleridir. Onların somut sorunlarıdır. Onların günlük yaşamlarından kaynaklanan, her gün karşı karşıya kaldıkları küçük büyük pek çok sıkıntıları vardır.

Kuşkusuz tüm bu sorunların temelinde kaynağı bugünkü düzendir. Sömürü toplumunun bizatihi kendisidir. Bu nedenle, bu sorunların bir kısmı bir an için çözülebilir ama ya yerine bir başkası gelecektir, ya da o sorun bir başka düzeyde kendisini yineleyecektir.

Bu böyledir ama yığınlar bunun böyle olduğunu biliyorlar mı? Unutmamalıyız ki yığınlar, halk kitleleri kendi konularının bilincine kendiliğinden varıyorlar. Hatta çoğu kez, sorunların cenderesinde oldukları halde, değil kaynağını bilmek kendisinin bile farkında olmayabiliyorlar. Bunun tarihsel kökleri vardır. Bizatihi kapitalizmin kendisi bunun başlıca nedenini oluşturur. Bir başka etken de burjuva ideolojisinin kitlelere egemen olmasıdır.

O halde kitlelere gitmede yakalayacağımız ilk halka onların somut, mahalli, günlük dertleri gereksinimleri ve istekleridir. Kalkış noktamız budur. Varacağımız nokta da bellidir. Yukarıda belirttiğimiz gibi tüm sorunların çözümü için nesnel koşulların oluşacağı sosyalist toplumdur. Teorik olarak sorunun çözümü basitleşmektedir. Yığınların somut sorunlarını saptayıp dile getirmek ve bunların çözümünün ancak bir başka toplum biçiminde olanaklı olduğunu söylemek.

Ama burada bitmiyor ki. Birincisi, kitleler söylenenleri hemen benimseyip kabullenmiyorlar. İkincisi ve daha da önemlisi, bunu kabullenmekle o toplumsal düzeni kurmak, bugünkünü yerlebir etmek arasında koca bir devrimci savaşım süreci yatıyor. Yaşam ile ölüm arasında geçen zorlu, kanlı koca bir sınıf savaşımı. Bunu yapacak olan da yığınların kendileridir.

İşte bu nedenle işin pratik yanı esas burada başlamaktadır. Bu da yığınlar bu kavgayı anlatmak, benimsetmek,

onları örgütlemek ve harekete geçirmektir. Ancak bu yol engebelerle doludur. Faşist baskı ve terörden, burjuva ideolojisinin egemenliğine, oradan oportünizme kadar, açık zorbalıktan en ince "sol" kandırmacalara varıncaya dek çeşit çeşit, türlü türlü engebeler. Hele ki günümüzde uluslararası resmi komünist hareketin içinde bulunduğu sağa kaymışlık ve onun olumsuz etki ve kösteklerini de düşünürsek işin zorlukları daha iyi anlaşılır.

Yürükoğlu yoldaş 1983 Ekim'inde "Toptancı Siyaset Hayır" başlıklı yazısında şöyle diyor:

"Yaşadığın bölgenin somut sorunlarından kalkmazsan insanları kazanamazsın. O düzeyde de menşeviklik var, bolşeviklik var. Onlar menşevikçe, biz bolşevikçe çalışırız. Çalışma stili farklıdır, çalışma alanları büyük ölçüde aynıdır.

"Oportünistler çalışmayı bu alanlara hapsederler. Oysa komünistler için sorun bir çalışma düzeyinin yerine, bir başkasını, genel siyasal devrim çalışmasının yerine yerel-ekonomik-kesimsel demokratik çalışmayı geçirme sorunu değildir. Komünistler için sorun bir çalışma düzeyini bir başkasıyla, genel siyasal çalışmayı yerel-ekonomik-kesimsel demokratik çalışmayla desteklemek sorunudur." (İşçinin Sesi, sayı:244) (abç)

Yığınlarla bağ kurmak ve onları eyleme çekmek. Eğer bunu yapmak istiyorsak onların somut sorunlarına eğilmemiz, yaşamlarını dert edinmemiz gerekiyor. Ayrıca yığınlar durup dururken eyleme geçmezler. Bir dertleri, bir istemleri vardır. Birşey elde etmek istiyorlardır. Mahallenin suyu yoktur, yolu, elektriği yoktur, poliste çocukları işkence görmüştür. İşyerinde işveren arkadaşlarını işten atmıştır vb. Oradan gelirler.

Yığınlar eylem içinde öğrenir diyorum. Bu ne demektir? Eylemi gerçekleştiren yığınlar eylemlerinin sonucunda ya istemlerini elde ederler ya da edemezler. Ederler ise "hak verilmez alınır" ilkesini öğrenmiş, gerçekleştirmiş olacaklardır. Bu durumda onları daha ileri istemler peşinde harekete geçmeye yönlendirebiliriz. Edemezler ise bu düzende istemlerinin elde edilemediğini bizzat yaşayarak görmeleri olanağı doğacaktır. Kaldı ki emperyalizmin zayıf halkası olarak Türkiye'de değil eylem yapmak daha eylemin sözü varken bile devletin baskı ve zorbalık güçlerinin şiddeti ile karşı karşıya gelmektedirler. Bu durumda da onlara sorunun özünün nerede yattığını anlatabiliriz.

Böylece yığınların istemleri gelişip yükseldikçe politikleşecek ve eylemlerin yığınsallığı da o oranda artacaktır. Ve işte o zaman, yani politik yapıyı yıkmak istemi yığınları sardığı, yalnızca bir özlem olmaktan çıkıp doğrudan uğruna savaştıkları bir amaç haline geldiği an devrim artık yığınların somut istemi durumuna yükselmiştir. Bu süreç boyunca, yığınları eyleme çekmenin en önemli aracı, giderek niteliksel olarak değişmekle birlikte "somut sorunların çözümü" olmaya devam edecektir.

Legal olanaklardan yararlanma

Komünist partisinin varlık nedeni, var olan sosyo-ekonomik düzeni zor yoluyla yıkarak yerine sömürsüz bir toplum düzeni kurmaktır dedik. Par-

tinin bu konumu nedeniyle, egemen sömürücü güçler onu, tehlikeli gördükleri her anda illegal ilan ederler. İlegalite uygulanması burjuva demokrasisinin genişliği oranında değişikliğe uğrayabilir.

Komünistler çalışmalarını, burjuvazinin onlara çizdiği legalite çerçevesiyle sınırlamazlar. Ancak legal olanaklardan yararlanmanın, özellikle yığın çalışmasındaki vazgeçilmez önemini de unutmazlar. Bu, her dönem için geçerlidir.

Legal olanaklar sınıf savaşımının gelişkinliğine ve de burjuvazinin içinde bulunduğu duruma göre genişler ya da daralır. Buna bağlı olarak legal olanaklardan yararlanmak da kolaylaşır ya da zorlaşır. Gericilik dönemlerinde son derece daralmış olan legal olanaklar nedeniyle, var olanlardan yararlanmak özel bir önem kazanır.

İşçinin Sesi'nin 225. sayısındaki "Anahtar" da bu konuda şöyle deniyor:

"Gericilik döneminde, illegal partinin güçlendirilmesini doğru bir anlayışla vurgulamak, zaten legal olanaklardan yararlanmayı da içerir. Partiyi güçlendirmek, onun yığınlarla bağlarını da güçlendirmek demektir. Yığınlarla bağ kurmanın güçleştiği koşullarda, bu her türlü legal olanaktan yararlanmayı zorunlu kılar. Gericilik döneminde partinin örgütlenme siyasetini anlatırken, Lenin sunları sıralıyor:

"İllegal parti örgütünü güçlendirmek, her çalışma alanında parti hücreleri yaratmak, herşeyden önce 'her endüstri işletmesinde, sayıları az da olsa, işçilerden

oluşan, tümünden parti komiteleri' oluşturmak, liderlik işlevlerini, Sosyal-Demokrat hareketin (Komünist hareketin — İ.S.) işçilerin kendi arasında çıkan liderleri elinde yoğunlaştırmak — bugün görev

Ayrıca yığınlar durup dururken eyleme geçmezler. Bir dertleri, bir istemleri vardır. Birşey elde etmek istiyorlardır. Mahallenin suyu yoktur, yolu, elektriği yoktur, poliste çocukları işkence görmüştür. İşyerinde işveren arkadaşlarını işten atmıştır vb. Oradan gelirler.

böyledir. Söylemeye bile gerek yok ki, bu hücrelerin ve komitelerin görevi tüm yarı-legal ve olabildiğince legal örgütten yararlanmak, 'yığınlarla yakın bağları' sağlamak ve çalışmayı öyle yöneltmek ki Sosyal Demokrasi (Komünizm — İ.S.) yığınların her gereksinimine yanıt verebilsin."

"Lenin, illegal parti örgütünü güçlendirmekten söz ettikten sonra, 'söylemeye bile gerek yok' diyerek, yarı-legal, legal her türlü olanaklardan yararlanmayı görevler arasında sıralıyor."

Öte yandan legal olanaklardan yararlanmada da, aynı somut sorunlarla ilgilenme konusunda olduğu gibi, devrimci komünist tutumla oportünist tutum birbirinden bu çalışmanın nasıl yapılacağına ayrılır. Bu nokta da yine aynı "Anahtar" da şöyle dile getiriliyor:

"Gerçekten de Bolşevikler, koşullara göre legal olanaklardan çok etkin bir biçimde yararlandılar. Bolşeviklerle oportünistler arasındaki ayrılık, legal olanaklardan yararlanıp-yararlanmama değil, nasıl ve ne için yararlanma sorununa dayanıyordu. Aynı Brüksel Konferansı'nda Lenin bunu şöyle dile getiriyor:

"Biz her reformdan (örneğin, sosyal-sigorta) ve her legal dernekten yararlanırız. Ama biz onlardan, yığınların devrimci bilincini ve devrimci savaşımını geliştirmek için yararlanırız."

Görüyoruz ki Lenin, legal olanaklardan yararlanmayı "yığınlarla yakın bağlar sağlama" göreviyle sıkı sıkıya bağlı olarak, bunu gerçekleştirmenin bir aracı olarak ele alıyor. Sorun, her zaman, yığınlara nasıl ulaşılabileceği ve onların nasıl harekete geçirileceğidir.

Yığın örgütleri

Yukarıda yığınlarla iletişime geçmenin en önemli aracı örgütlerdir demiştik. Şimdi bunun üstünde biraz duralım.

Yığın örgütleri, yığınlarla bağ kurulan, iletişimin sağlandığı ve daha ileri düzeylere getirildiği, eğitildiği yerlerdir. Yığınları eyleme katma araçlarıdır.

Kuşkusuz, partinin yığın çalışması yalnızca yığın örgütleri aracılığıyla yapılan bir çalışma değildir. Ama yığınların çeşitli amaçlarla oluşturduğu örgütlenmeler, hem onlara ulaşmayı hem de örgütlü olarak eyleme sokmayı kolaylaştırır. Bu nedenle komünistler hem var olan legal ya da illegal yığın örgütlerinde çalışırlar hem de gereken durumlarda yeni yığın örgütleri kurarlar.

Öte yandan, legal dernekler legal olanakların belli bir biçimini oluştururlar. Dolayısıyla legal olanaklardan yararlanma konusunda söylenenler bu dernek çalışmaları için de geçerlidir. Şimdi bu tür yığın örgütlerinin işleyişinin nasıl olması gerektiğine bakalım.

Yığın örgütlerinin yönetiminde, banları ele alışı özellikle vurgulanması ve dikkat edilmesi gereken noktalar vardır. Bunlardan birincisi yığın örgütleri ile parti arasındaki ilişki sorunudur.

Yığın örgütleri partiden örgütsel olarak bağımsız örgütlenmelerdir. Ancak yığın örgütlerinin örgütsel bağımsızlığı ile yığın örgütlerinde görev alan, yöneticilik yapan komünistlerin partiye bağlılığını birbirine karıştırmamak gerekir. Yığın örgütlerinde çalışan, görev alan komünistler birer partili olarak oradadırlar ve

görevleri yığınları, yığın örgütü aracılığıyla ve o platformu kullanarak eğitmek ve harekete geçirmektir. Bu eğitme partinin devrim için yığınlara yönelik propaganda ve ajitasyonunu içerir. Hareket, eylem ise devrimci çalışmaya bağlanmaya, onun yönüne oturtulmaya çalışılacaktır. Partinin görevleri böyle olunca, bunu gerçekleştirmek için örgütü, partinin siyasal hattında tutmak ana hedeftir. Yığın örgütü ile parti çalışmasının ilişkisi burada kurulmaktadır.

Yığın örgütünün örgütsel bağımsızlığından ne anlaşılmalıdır? En başta ve esas olarak yığın örgütünün demokratik işleyişi sağlanmalıdır. Örgüt açık, serbest, demokratik bir mekanizmayla yönetim organlarını seçmelidir. Ve örgütün yönetimi, bu yönetim organlarının kararları doğrultusunda gerçekleşmelidir. Partililer bunu sağlamaya özen göstermelidirler.

Legal ve açık çalışan bir yığın örgütünün, örgüt olarak, çalışmalarına, yönetimine ve eylemlerine ilişkin üyelerinden gizli hiçbir şeyi olamaz, olmamalıdır. Komünistlerin bu örgütler içinde görev yapmaları ve de bu görevlerin kendisi, yığın örgütünün çalışmaları ile karıştırılmamalıdır. Komünistler şu veya bu konuda, şu veya bu biçimde bazı çalışmalarını parti direktifleri doğrultusunda yürüteceklerdir.

Legal örgütlerde çalışan ve görev alan komünistler, partiye ve de söz konusu örgüte karşı iki yönlü sorumluluk taşımaktadırlar. Kuşkusuz bu örgüte karşı olan sorumluluk temelde partiye karşı sorumluluk ile bağlıdır ama bu durum böyle bir sorumluluk anlayışının varlığını ortadan kaldırmaz.

Partiye karşı olan sorumluluk, her partinin parti üyesi olarak uymak zorunda olduğu yükümlülüklerden doğar. Yığın örgütünde çalışmak, hiçbir şekilde ve asla ayrıcalık getiren bir konum olarak değerlendirilmemeli ve parti disiplini dışına çıkmak için bir fırsat olarak kullanılmamalıdır. Tam tersine, bu örgütlerde çalışan komünistlerin parti disiplinine harfi harfine uyması büyük önem taşır. Yaptıkları iş onlara, o örgütün bağımsız yapısı içinde parti amaçlarını yerine getirmek, yığınlarla parti bağıni oluşturmak ve kişiliği ve davranışları ile partiye karşı yığınlarda güven yaratmak gibi sorumlulukları da yüklemektedir.

Ayrıca, yığın örgütlerinde çalışma da daha en başta söylediğimiz gibi insanlara tepeden bakmamayı, onların dışında olmamayı, partinin onları adam etmeye gönderdiği kişi görünümüne girmemeyi, onların değer yargılarına hoşgörülü, kişiliklerine saygılı olmayı gerektirir. Yığın örgütünde çalışan komünist ilişki içinde olduğu insanlarla kaynaşmayı, onlardan öğrenmeyi bilen, dertlerini, sevinç ve kederlerini paylaşabilen bir tavır içinde olmalıdır.

Bu demek değildir ki komünistler yığınların yanlış yargı, gelenek ve alışkanlıklarını kabullenecek, benimseyecek ya da öyle imiş gibi iki yüzlü davranacaklardır. Tam da aksine onların bu eksikliklerini gidermek için, onlara gerçek sınıfsal değer yargılarını benimsetebilmek, sınıfsal konumlarının bilincine varmalarını sağlayabilmek için, onlarla diyaloga girebilmenin yolu yöntemleri bu olduğu için böyle davranmak zorundadırlar. Yığınları inandırmak ve ikna etmek gereklidir.

Öte yandan, yığın örgütünün üyesi ya da yöneticisi olan partililer bu örgüte karşı sorumlu olduklarını da unutmamalıdır.

Yığın örgütünün yönetiminde bulunan partililer, ya da parti örgütleri, bu örgütü yönlendirirken parti direktiflerine uygun olarak davranırlar. Ancak, örgüt işleyişinin ve de yönetiminin bağımsız bir örgütsel yapı ve yönetim olarak parti direktiflerine bir bağımlılığının olmadığını gözden kaçırmamak zorundadırlar. Bunun tersi bir davranış, o örgütün canlı bir varlık olarak yaşamasını engeller. Eğer söz konusu örgütün tüm üye ve yöneticileri parti üyesi değilse, ki değildir, ortada çalışma ve kararlara katılması, ikna edilmesi gereken kişiler var demektir.

Özellikle örgütlerin yönetimi konusunda yanlış anlayışlar eksik olmamaktadır. Örgütleri parti çizgisinde tutmanın en kolay ve kestirme yolu olarak tüm yönetimin partililerden oluşturulması görülmektedir. Kuşkusuz böyle bir sonuç o örgütün demokratik işleyişi içinde, üyelerin çoğunluğunun seçimi olarak ortaya çıkıyorsa yanlış değildir. Zaten komünistlerin görevi de kendilerini yığınlara benimsetip öncü, yönetici konumlara gelmektir. Ama bu gelişme örgütü dikensiz gül bahçesi yapma, kendinden başka kimseye yaşam hakkı tanımama gibi bir yola girer ve hatta tasfiyeciliğe yönelirse yığın örgütü çok kısa bir sürede yığın örgütü olma niteliğini yitirir, kendi

başına canlı bir varlık olmaktan çıkar. Böyle olunca da amacına hizmet edemez.

Bu konuda ibret verici bir örnek, menşeviklerin 12 Eylül öncesinde sendikalardaki tutumudur. İşçi sınıfının devrimci savaşımına büyük zararlar vermiştir.

Komünistler için doğru, ilkel tutum örgütlerin yığınları kucaklaması için çalışmak, yığınlara en doğru politikanın benimsetilmesine uğraşmak, örgütleri birer siyasal tekke, buna bağlı olarak da amaç olmaktan çıkarıp devrim için savaşımında birer araç, kavga odağı haline getirmektir.

Özellikle son dönemde menşevik politika iflas edip, yığın örgütlerinde ve özellikle sendika tabanında tepkilere neden olduğunda, işyerlerindeki fikir liderleri sendika içinde oportünist yönetime ve menşevik politikaya ters düşmeye başlamışlardı. Tam da bu dönemde işyeri temsilcilikleri seçimlerinde zaten güdük durumdaki demokratik mekanizma sendika yönetimlerinde — siz parti anlayın — tümünden çignenmeye başlanmış, o zamanki konuma bağlı olarak "UDC"ci bazı işçiler tepeden temsilci atanmaya başlamışlardı. Ne var ki atanmış işçileri temsil etmekten uzak olduğundan onları bu konumlarında tutmak zor, hatta olanaksızdı. Bunun tek yolu baskı yöntemleri, sendikal demokrasiyi tümünden yok etmek, aldatmaca ve üçkağıtçılık ve kuşkusuz tüm bunların sonucunda militan işçi tabanına daha da ters düşmek ve tabandan giderek kopmak oluyordu.

Yığın örgütlerinde siyasal egemenlik kurmaya çalışmak elbette yanlış değildir. Tam tersine, komünistlerin görevi doğru devrimci siyaseti örgütlere egemen kılmak için çalışmaktır. Onlar yığınların kurtuluşu için savundukları doğru komünist siyasetin tüm yığınları sarması için, yığınları bu siyaset doğrultusunda harekete geçirmek için çalışıyorlar. Bunun için oradadırlar. Ancak bunun yolu yığın örgütlerini dağıtmak, parçalamak, yığınları örgütlerden kaçırıp hareketi güçsüzleştirmekten geçmez. Bu tutum yığınlara karşı işlenen bir suçtur ve devrimcilikle, komünistlikle uzaktan yakından en ufak bir ilişkisi yoktur. Bu tutum komünist düşünceye yabancıdır.

Komünistler için doğru, ilkel tutum örgütlerin yığınları kucaklaması için çalışmak, yığınlara en doğru politikanın benimsetilmesine uğraşmak, örgütleri birer siyasal tekke, buna bağlı olarak da amaç olmaktan çıkarıp devrim için savaşımında birer araç, kavga odağı haline getirmektir. Komünistler ideolojilerine, siyasetlerine güvenirlir. Doğru politikaların, doğru anlayışla çalışmanın yığınları da, örgütleri de kazanacağından kuşku yoktur.

Unutmayalım, komünist partisinin temel çalışma alanı her zaman propaganda, ajitasyon ve yığın çalışmasıdır. Amacı yığınları kazanmaktır. Legal olanaklardan yararlanmak, yığın örgütlerinde çalışmak, onları doğru çalıştırmak, gerektiğinde yenilerini kurmak, bunların hepsi yığınlarla ilişkiye geçmenin, yığınların içinde olmanın araçlarıdır. Öte yandan komünistler yığınlarla fabrikada, işyerlerinde, mahallelerde, kısacası günlük yaşantılarının değişik alanlarında da ilişki içindedirler.

Propaganda, ajitasyon ve yığın çalışması yığınlarla ilişkinin kurulduğu her noktada değişik biçimlerde yürür, yürümek zorundadır. Komünistler bu çalışmayı, yığınların günlük sorunlarından kalkarak, onların psikolojilerini dikkate alarak yürütürler. Onların güvenini, saygısını ve de sevgisini kazandıkları ölçüde, onları söylediklerinin doğruluğuna inandırdıkları ölçüde yığınları devrimci savaşım, partinin çevresine ve partiye getirirler. Eğer başarı elde edilemiyorsa mutlaka teorik anlayışta, bu anlayışın gerektirdiği davranışta bozukluk var demektir. Anlayışımızı derinleştirdiğimiz ve ona uygun davranabildiğimiz ölçüde başarı bizim olacaktır.